

Is le meaisínaistriúchán [Nasc] a gineadh aistriúchán an leathanaigh seo. Is féidir earráidí a bheith i meaisínaistriúcháin a d'fhéadfadh soiléireacht agus cruinneas a laghdú; ní ghlacann an tOmbudsman aon dliteanas i leith aon neamhréireachtaí. Chun an fhaisnéis is iontaofa agus an deimhneacht dhlíthiúil a fháil, féach ar an leagan foinseach i Béarla atá nasctha thuas. Chun tuilleadh eolais a fháil féach ar ár [mbeartas teanga agus aistriúcháin \[Nasc\]](#).

Cinneadh i gcás 12/2013/MDC maidir le cleachtais an Choimisiúin Eorpaigh i ndáil le táirgí cosanta plandaí a údarú agus a chur ar an margadh (lotnaidicídí)

Cinneadh

Cás 12/2013/MDC - Tosaithe an 30/01/2013 - Cinneadh an 18/02/2016 - Institiúid ábhartha An Coimisiún Eorpach (Réiteach cairdiúil) |

Líomhain an gearánach, an Líonra Gníomhaíochta Lotnaidicídí Eorpach, go bhfuil cleachtais an Choimisiúin Eorpaigh maidir le formheas substaintí gníomhacha le haghaidh táirgí cosanta plandaí (lotnaidicídí) san Aontas neamhshábháilte agus/nó nach bhfuil siad i gcomhréir leis an reachtaíocht ábhartha i gcásanna áirithe. D'fhiosraigh an tOmbudsman cleachtais an Choimisiúin.

Phléigh anailís an Ombudsman (i) formheas an Choimisiúin ar shubstaintí gníomhacha agus ag an am céanna sonraí a lorg a thacaíonn leis an bhformheas sin, (ii) formheas deich substaintí gníomhacha ar leith i bhfianaise forchoimeádais a chuir an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia (EFSA) in iúl, (iii) an bealach ina n-úsáideann an Coimisiún bearta maolaithe, agus (iv) cigireachtaí an Choimisiúin sna Ballstáit.

I Meitheamh 2015 mhol an tOmbudsman réiteach don Choimisiún sa chás seo. Agus a réiteach á mholadh aige, mheas an tOmbudsman go bhféadfadh an Coimisiún, a bhfuil sé de dhualgas air a chinntiú nach ndéanann na substaintí gníomhacha a fhorghníomhaíonn sé dochar do shláinte an duine, do shláinte ainmhithe, ná don chomhshaol, a bheith róthrócaireach ina chleachtais agus go bhféadfadh sé nach mbeadh prionsabal an réamhchúraim á chur san áireamh go leordhóthanach aige. Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman roinnt moltaí a bhí dírithe ar chleachtais an Choimisiúin a fheabhsú d'fhonn a chinntiú go ndéantar sláinte an duine, sláinte ainmhithe agus an comhshaol a chosaint go héifeachtach san AE.

Chinn an tOmbudsman gur ghlac an Coimisiún, den chuid is mó, lena moltaí maidir le réiteach. Ós rud é gur gá go dtógann sé am chun na tograí a chur i bhfeidhm, ní féidir comhlíonadh an Choimisiúin leis na tograí sin a fhóru ach amháin má thuairiscíonn an Coimisiún don

Ombudsman maidir leis an ngníomh atá déanta aige chun na tograí a chomhlíonadh. Dá bhrí sin, d'iarr an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a chur faoina bráid a chumhdódh roinnt pointí sonracha laistigh de dhá bhliain dá cinneadh.

An cúlra

1. Baineann an gearán, a chuir an Líonra Gníomhaíochta Lotnaidicídí na hEorpa (PAN-Europe) isteach, le formheas substaintí gníomhacha i dtáirgí cosanta plandaí (lotnaidicídí, dá ngairtear 'PPPanna' anseo feasta) agus lena gcur ar an margadh san Aontas. Baineann sé freisin le nós imeachta speisialta um ath-thíolacadh arna bheartú le Rialachán (CE) Uimh. 33/2008 [1] , ar ina chomhthéacs a fhorghníomhaíonn an Coimisiún substaintí gníomhacha a úsáidtear i PCCanna tar éis conclúidí measúnaithe eolaíoch arna dhéanamh ag an Údarás Eorpach um Shábháilteacht Bia ("EFSA") a mheas. Baineann sé freisin le cleachtas an Choimisiúin maidir le substaintí gníomhacha a fhorghníomhaíonn agus sonraí á n-iarraidh ag an am céanna lena ndeimhnítear a sábháilteacht (an 'nós imeachta sonraí deimhniúcháin') [2] .

2. D'fhoilsigh an gearánach tuarascáil dar teideal " *WISTING AND BENDING THE RULES: In 'Ath-thíolacadh' díreann ar gach iarracht lotnaidicídí a fhorghníomhaíonn* " [3] . Bhí sí den tuairim, i gcásanna áirithe, go bhforghníomhaíonn an Coimisiún substaintí gníomhacha le haghaidh PPPanna i gcás nach gcomhlíontar na ceanglais dhlíthiúla, go háirithe toisc nach leor na sonraí a chuireann ar a chumas rioscaí do shláinte an duine, do shláinte ainmhithe, do screamhuisce agus don chomhshaol a eisiáil.

3. D'oscail an tOmbudsman fiosrúchán ar an ngearán agus d'aithin sé nó sí na líomhaintí agus na héilimh seo a leanas:

1. Trí úsáid a bhaint as an nós imeachta deimhniúcháin sonraí chun substaintí gníomhacha le haghaidh lotnaidicídí a fhorghníomhaíonn, sháraigh an Coimisiún forálacha Airteagal 5 [4] de Threoir 91/414 agus sháraigh sé prionsabal an réamhchúir. Ba cheart don Choimisiún scor den nós imeachta sonraí deimhniúcháin a úsáid maidir leis an dá fhorghníomhaíonn ar shubstaintí gníomhacha le haghaidh PCCanna a dheonaítear faoi Threoir 91/414 agus formheasanna a dheonófar amach anseo faoi Rialachán 1107/2009 [5] .

2. Ghlac an Coimisiún tuarascálacha athbhreithnithe míthreoracha agus cinntí maidir le substaintí gníomhacha i gcás lotnaidicídí áirithe a fhorghníomhaíonn tríd an bpróiseas um thíolacadh an athuair. Ba cheart don Choimisiún athmheasúnú a dhéanamh ar na tuarascálacha athbhreithnithe uile agus ar na cinntí athbhreithnithe uile maidir le substaintí gníomhacha le haghaidh lotnaidicídí a ghlac sé le blianta beaga anuas agus na fíricí agus an fhaisnéis uile a ndearna EFSA measúnú orthu i ndáil leis na substaintí sin a chur san áireamh iontu, lena n-áirítear iad siúd a bhaineann le sonraí atá in easnamh, measúnuithe riosca neamhchríochnaithe, agus rioscaí arda a ndearnadh measúnú orthu.

3. Agus meastóireacht á déanamh ag an gCoimisiún ar na substaintí gníomhacha le haghaidh

lotnaidicídí áirithe trí phróiseas an atíolactha, níor chuir sé forálacha Airteagal 5(1)(b) de Threoir 91/414 [6] i bhfeidhm i gceart (atá cosúil le hAirteagal 4(3) de Rialachán 1107/2009). Ba cheart don Choimisiún a mheas i gceart an gcomhlíontar forálacha Airteagal 5(1)(b) de Threoir 91/414 (atá cosúil le hAirteagal 4(3) de Rialachán 1107/2009) agus ba cheart dó córas fóirúcháin a chur ar bun chun a sheiceáil an ndéanann na Ballstáit bearta maolaithe a fhorchur agus a fhorfheidhmiú go leordhóthanach chun a ráthú go bhfuil na rioscaí don chomhshaol inghlactha.

4. Le linn an fiosrúcháin, fuair an tOmbudsman tuairim an Choimisiúin ar an ngearán agus, ina dhiaidh sin, tuairimí an ghearánaigh mar fhreagra ar thuairim an Choimisiúin. Rinne an tOmbudsman tuilleadh fiosrúcháin agus fuair sé freagra breise ón gCoimisiún agus ó bharúlacha an ghearánaigh ina leith. An 16 Meitheamh 2015, rinne an tOmbudsman togra le haghaidh réitigh don Choimisiún [7], ar thug an Coimisiún freagra ina leith an 20 Deireadh Fómhair 2015. Sheol an gearánach a chuid barúlacha maidir leis an bhfreagra ón gCoimisiún an 9 Samhain 2015.

5. Agus an fiosrúchán á sheoladh aige, chuir an tOmbudsman san áireamh na hargóintí agus na tuairimí a chuir na páirtithe chun cinn.

Líomhain gur sháraigh an Coimisiún, trí úsáid a bhaint as an nós imeachta um shonraí daingniúcháin, Airteagal 5 de Threoir 91/414 agus prionsabal an réamhchúraim agus an t-éileamh comhfhreagrach

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

6. Ina togra le haghaidh réitigh, chuir an tOmbudsman in iúl gur chuir an gearánach in aghaidh úsáid an Choimisiúin as an nós imeachta sonraí daingniúcháin ('CDP') faoi dhá chóras dlí ar leith: (i) Treoir 91/414, a bhí infheidhme i bprionsabal go dtí an 14 Meitheamh 2011; agus (ii) Rialachán 1107/2009, lena ndearnadh an Treoir sin a aisghairm agus a ionadú [8].

7. **Mheas** an tOmbudsman nach bhfuil bunús dlí sainráite do CDP i dTreoir 91/414 atá inchoimparáide leis an mbunús dlí atá i Rialachán 1107/2009. Ina ionad sin, in Airteagal 5 agus in Airteagal 6 de Threoir 91/414, ar ar bhraith an Coimisiún, tagraítear ar bhealach ginearálta do *"ceanglais"* agus *"coinníollacha maidir le cuimsiú"* agus tá liosta samplaí de na ceanglais sin in Airteagal 5. Ní áirítear CDP, áfach, i measc na samplaí sin. Dúirt an tOmbudsman go bhfuil amhras tromchúiseach uirthi an bhféadfaí na forálacha sin a mheas mar bhunús dlí sách sonrach do CDP arna chur i bhfeidhm ag an gCoimisiún agus chuir sí in iúl nach féidir le húdaráis phoiblí gníomhú ach amháin ar bhonn agus laistigh de theorainneacha na gcumhachtaí a tugadh dóibh. Is ar éigean a d'fhéadfaí an tagairt do *"ceanglais"* agus *"coinníollacha"* atá in Airteagal 5 agus in Airteagal 6 de Threoir 91/414 a léamh mar thagairt a thugann le tuiscint go bhféadfaí an Coimisiún formheas a dheonú agus é á admháil aige nach bhfuil sé fós in ann a dheimhniú nach bhfuil aon éifeachtaí díobhálacha ag an tsbaint ghníomhach ar shláinte an duine ná ar shláinte ainmhithe ná ar an gcomhshaol. Níor cheap an

tOmbudsman go bhféadfadh léirmhíniú chomh forleathan sin a bheith mar thoradh ar dhiscreíd an Choimisiúin maidir le coinníollacha agus ceanglais a shainiú.

8. Dá bhrí sin, tháinig an tOmbudsman ar an réamhchonclúid nach raibh spleáchas an Choimisiúin ar CDPanna comhoiriúnach le forálacha Threoir 91/414 agus gur cosúil gur drochriarachán é úsáid CDPanna.

9. Maidir leis an gcóras dlí faoi Rialachán 1107/2009, ghlac an tOmbudsman leis, nuair a ghníomhaíonn sé faoi Rialachán 1107/2009, agus ar choinníoll go n-urramaíonn sé na coinníollacha sriantacha a leagtar amach sna forálacha ábhartha, nach mór a mheas go bhfuil bunús dlí ag cinneadh an Choimisiúin CDP a úsáid faoi Rialachán 1107/2009. Dúirt sí freisin, áfach, nuair a chinneann an Coimisiún substaint ghníomhach a fhorghnó agus sonraí deimhniúcháin a iarraidh faoi Airteagal 6 de Rialachán 1107/2009, nach mór dó a áirithiú nach gcuirfidh beart den sórt sin sláinte an duine, sláinte ainmhithe ná an comhshaol i mbaol.

10. Mheas an tOmbudsman, ar an gcéad dul síos, ó léamh na bhforálacha ábhartha de Rialachán 1107/2009, gur léir go raibh sé beartaithe ag an reachtas úsáid CDP a fhorchoimeád do chásanna eisceachtúla inar beag an baol go n-athrófar an measúnú. Thairis sin, ós rud é gur ceapadh CDP mar eisceacht, ba cheart na coinníollacha maidir lena chur i bhfeidhm a léirmhíniú go sriantach. Ar an dara dul síos, leagtar béim sa Rialachán ar shláinte an duine agus ar shláinte ainmhithe agus ar an gcomhshaol a chosaint. Tugann sé tosaíocht don chuspóir sin ar an gcuspoir maidir le cosaint plandaí a fheabhsú. Ar an tríú dul síos, cosnaíonn ord bunreachtúil an Aontais an tsláinte agus an comhshaol freisin. Dá réir sin, i gcás ina measfaidh an Coimisiún go bhfuil gá le sonraí breise chun an measúnú a chur i gcrích, ba cheart dó na tosca sin a chur san áireamh agus cinneadh á dhéanamh aige ar cheart substaint ghníomhach a fhorghnó. Ar an gceathrú dul síos, tá prionsabal an réamhchúraim nach mór a chur i bhfeidhm, de réir Rialachán 1107/2009, le meas mar phrionsabal an dea-riaracháin freisin. Ceanglaítear ar an gCoimisiún a áirithiú nach ndéanfaidh sé substaintí gníomhacha a fhorghnó i gcásanna ina bhféadfaí an tsláinte phoiblí nó an comhshaol a chur i mbaol.

11. Agus é á chur san áireamh go bhféadfadh aon earráid a d'fhéadfadh a bheith i measúnú an Choimisiúin bunaithe ar shonraí neamhleora dochar tromchúiseach, b'fhéidir do-aisiompaithe a dhéanamh do shláinte an duine, do shláinte ainmhithe nó don chomhshaol i gcoitinne, bhí an tOmbudsman den tuairim gur gá CDP a chur i bhfeidhm go cúramach agus go sriantach ar leith. Dá bhrí sin, rinne sí an togra seo a leanas maidir le réiteach i ndáil le CDP:

' Agus é ag gníomhú faoi Rialachán 1107/2009, ba cheart don Choimisiún aontú leis an méid seo a leanas:

(i) an nós imeachta a úsáid go sriantach, i gcásanna a bhfuil údar cuí leo, agus sna cásanna sin amháin, a chomhfhreagraíonn go docht do na coinníollacha arna sonrú ag an reachtas agus i gcás nach bhfuil aon bhaol ann go bhféadfaí an chonclúid maidir le sábháilteacht na substainte gníomhaí a lochtú;

(ii) aird chuí a thabhairt ar na hiarmhairtí uile a d'fhéadfadh a bheith ann do shláinte an duine

agus do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol, de réir phrionsabal an réamhchúraim, sula gcuirfear an nós imeachta i bhfeidhm i gcás sonracha; agus

(III) tosaíocht a thabhairt d'aon fhaisnéis ábhartha atá in easnamh a iarraidh agus a mheasúnú sula ndéanfar cinneadh maidir le formheas.

12. Ina fhreagra ar an togra ón Ombudsman, dúirt an **Coimisiún**, ó theacht i bhfeidhm Rialachán 1107/2009, go bhfuil na cásanna ina bhféadfar iarrataí ar fhaisnéis dheimhnitheach a dhéanamh teoranta dóibh siúd a liostaítear in Airteagal 6(f) agus in Iarscríbhinn II den Rialachán. Dheimhnigh an Coimisiún go n-iarrfadh sé faisnéis dheimhnitheach go docht i gcomhréir le forálacha Rialachán 1107/2009. Mar shampla, mhínigh sé go bhféadfaí faisnéis deimhniúcháin a iarraidh nuair a bheidh treoirdhoiciméad nua ar fáil le linn na meastóireachta, mar gheall ar eolas eolaíoch nua i réimse an mheasúnaithe riosca. Sa chás sin, níl an t-iarratasóir in ann na staidéir a rinneadh a chur isteach de réir an doiciméid teorach tráth an iarratais. Más ábhartha, féadfar foráil a dhéanamh sa rialachán formheasa maidir le faisnéis den sórt sin a chur isteach mar fhaisnéis dheimhnitheach ag céim níos déanaí. Luaigh sé nár cheart go mbainfeadh tíolacadh faisnéise daingniúcháin le ceanglais sonraí a bhí ann tráth a cuireadh an t-iarratas isteach i ndáil le measúnú a dhéanamh ar rioscaí don tsláinte agus a raibh treoirdhoiciméid leordhóthanacha ar fáil ina leith.

13. Dúirt an Coimisiún freisin nach bhféadfar formheas a dheonú ach do shubstaintí nach bhfuiltear ag súil go mbeidh aon iarmhairt dhíobhálach acu ar shláinte an duine nó ar shláinte ainmhithe nó ar aon éifeachtaí do-ghlactha ar an gcomhshaol. Luaigh sé go bhféadfadh gá a bheith le faisnéis dheimhnitheach freisin chun muinín sa chinneadh maidir leis an tsubstaint a fhormheas a mhéadú. Dúirt an Coimisiún go leanfadh sé de bheith an-chúramach ionas go gcuirfear san áireamh go cuí sa mheasúnú ar an tsubstaint agus sa chinneadh maidir le formheasanna nó athnuachaintí na hiarmhairtí do shláinte an duine agus do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol agus go mbeidh prionsabal an réamhchúraim dá bhforáiltear in Airteagal 1(4) de Rialachán 1107/2009 mar bhonn taca leis na cinntí sin.

14. Luaigh an Coimisiún go mbeadh a mhéid a d'iarrfaí faisnéis dheimhnitheach ag brath ar cibé an mbunaítear ceanglais nua mar thoradh ar eolas eolaíoch agus teicniúil nua.

15. D'aontaigh an Coimisiún leis an Ombudsman gur cheart tosaíocht a thabhairt d'aon fhaisnéis ábhartha atá in easnamh a iarraidh agus a mheasúnú sula ndéanfar cinneadh maidir le formheas. Luadh ann go bhfuil sé seo beartaithe leis an reachtaíocht freisin agus go bhfuil sé cuimsithe sa nós imeachta chun meastóireacht a dhéanamh ar iarratais ar fhormheasanna.

16. Mhínigh an Coimisiún nach mór d'iarratasóirí ar mian leo iarratas a dhéanamh ar fhormheas substainte iarratas a chur ar fáil i gcomhréir le hAirteagal 8 de Rialachán 1107/2009 agus na ceanglais maidir le sonraí a leagtar síos i Rialachán (AE) Uimh. 283/2013 [9] agus Rialachán (AE) Uimh. 284/2013 [10]. I gcomhréir le hAirteagal 9 de Rialachán 1107/2009, seiceálann an Ballstát is Rapóirtéir an bhfuil na heilimintí uile is gá san iarratas. Más rud é, le linn na meastóireachta, go dteastaíonn faisnéis bhreise ó na Ballstáit nó ó EFSA, féadfaidh siad faisnéis den sórt sin a iarraidh ar an iarratasóir laistigh de thréimhse áirithe ama. Tá

meastóireacht le déanamh ar an bhfaisnéis bhreise sin leis an gcuid eile den iarratas ag an mBallstát is Rapóirtéir agus ag EFSA. Ní féidir baint a bheith ag an bhfaisnéis bhreise le ceanglais nua nach raibh ann tráth an iarratais. Tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go bhforáiltear leis na nósanna imeachta a bheartaítear le Rialachán 1107/2009 do dhianchreat maidir le sonraí a chur isteach, maidir lena mheasúnú ag na Ballstáit agus EFSA agus maidir le faisnéis dheimhnitheach a chur isteach. Dúirt an Coimisiún go bhfuil sé tiomanta cloí leis an gcreat sin.

17. D'áitigh an **gearánach** go bhfuil freagra an Choimisiúin ar an gcéad togra ón Ombudsman míthreorach. Dúirt an gearánach, cé go molann an tOmbudsman go soiléir “úsáid shriantach” a bhaint as an nós imeachta, “ *níl an Coimisiún soiléir maidir le comhaontú le ‘úsáid shriantach’*”. De réir an ghearánaigh, mhaígh an Coimisiún go n-iarrfaidh sé sonraí daingniúcháin ‘i gcomhréir go docht’ le forálacha Rialachán 1107/2009. Chuir an gearánach in iúl, áfach, gur mhaígh an Coimisiún i gcónaí go leanann sé an riail, cé go sáraíonn an Coimisiún, dar leis an ngearánach, na rialacha “ *mar nós imeachta caighdeánach* ”.

18. D'áitigh an gearánach go bhfuil sé soiléir ó fhreagra an Choimisiúin nach n-aontaíonn an institiúid leis an togra agus go leanfaidh sí de na cleachtais neamhdhleathacha a cháin an gearánach agus roinnt Ballstát AE a chur i gcrích. Léiríonn sampla de 25 chinneadh formheasa a rinneadh le déanaí maidir le lotnaidicídí sintéiseacha (a tógadh idir an 20 Samhain 2013 agus an 27 Iúil 2015) a scrúdaigh an gearánach go bhfuil an Coimisiún fós ag úsáid CDP mar nós imeachta caighdeánach ós rud é, i 22 de na cásanna sin, gur úsáideadh nós imeachta CDP. Dar leis an ngearánach, “ *níl sé seo sriantach ar chor ar bith* ”.

19. D'áitigh an gearánach freisin nach bhfuil dearbhú an Choimisiúin go n-urramaítear mír 2.2. [11] d'Iarscríbhinn II a ghabhann le Rialachán 1107/2009 ceart. Luaigh sé in aon cheann de na 22 chás (i) gur áitigh EFSA nó an Coimisiún go ndearnadh na ceanglais sonraí a leasú nó a bheachtú, agus (ii) gur féidir argóint a dhéanamh gur faisnéis de *chineál deimhnitheach* í an fhaisnéis, ós rud é gur léirigh EFSA rioscaí (arda) agus, go minic, rioscaí do-ghlactha nó faisnéis a d'fhéadfadh rioscaí a áireamh. Dúirt an gearánach nach bhfuil *ann ach fianaise de ‘easpa rioscaí [go bhféadfaí] a bheith ‘deimhnithe’, ach ní chuireann an t-iarratasóir fianaise den sórt sin i láthair*. *Níl aon údar leis an nós imeachta ‘faisnéise deimhniúcháin’ a úsáid go caighdeánach.* ”

20. Thairis sin, de réir an ghearánaigh, léiríonn sampla na gcinntí a scrúdaigh sé go soiléir nach bhfuil cinntí an Choimisiúin i gcomhréir le hAirteagal 4(5) [12] de Rialachán 1107/2009. Dúirt an gearánach gur gá d'iarratasóir an Choimisiúin *‘úsáid ionadaíoch shábháilte’* amháin ar a laghad a léiriú chun go mbeidh sé in ann lotnaidicíd a fhormheas. Mar sin féin, i sampla na gcinntí a scrúdaigh sé, d'fhéadfadh an gearánach *“samplaí a aimsiú go héasca de... ‘saincheisteanna a bhaineann le príomhábhair imní’”* a shainaithin EFSA [13]. Tugadh seacht sampla den sórt sin ann nuair “ *is é an chonclúid nach léirítear ar chor ar bith an ‘úsáid ionadaíoch shábháilte’ agus — mar a scríobhann EFSA — ní cheadóidh sé don Choimisiún teacht ar an gconclúid nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag an tsubstaint ar dhaoine ná nach mbeidh aon tionchar do-ghlactha aici ar an gcomhshaol* ”. Mar sin féin, sna cásanna sin go léir, tháinig an Coimisiún ar an gconclúid go gcomhlíontar ceanglais Airteagal 4(2). Dúirt an gearánach freisin “go bhfuil

na ceaduithe neamhdhleathach dá bhrí sin agus ós rud é gur dócha go bhfuil sé calaoiseach d'aon ghnó". De réir an ghearánaigh, ós rud é go ndéanann sé 'léiriú' ar thogra an Ombudsman ar an mbealach sin, is léir nach bhfuil sé ar intinn ag an gCoimisiún a iompar a athrú agus leanfaidh sé dá chleachtais neamhdhleathacha a chur i gcrích.

21. D'áitigh an gearánach go dtagann ráiteas an Choimisiúin, go n-aontaíonn sé leis an Ombudsman, gur cheart tosaíocht a thabhairt d'fhaisnéis atá in easnamh a iarraidh agus a mheasúnú sula ndéanann sé cinneadh, go bhfuil sé ag teacht salach ar a chleachtais reatha. Dúirt sé "go gceadaítear don iarratasóir an fhaisnéis an-tábhachtach maidir leis na 'baisceanna' **[14]** a thástáil (d'fhéadfadh an t-iarratasóir baisceanna nach bhfuil chomh tocsaineach céanna nó baisceanna den lotnaidicíd nach bhfuil chomh truaillithe céanna a úsáid chun tástáil a dhéanamh ar ainmhithe) a sheachadadh amach anseo tar éis an fhorghreasa mar 'fhaisnéis deimhniúcháin'. Ós rud é go dtógann an nós imeachta rialála roinnt blianta, d'fhéadfadh an Coimisiún an fhaisnéis sin a iarraidh go héasca sula ndéanfaidh sé cinneadh, agus d'fhéadfadh sé fanacht go seolfaí an fhaisnéis chuige sula ndéanfaí cinneadh. Má tharlaíonn sé nach bhfuil na baisceanna comhlíontach, cuirtear saoránaigh agus an comhshaol i mbaol agus d'fhéadfaí dochar a dhéanamh dóibh. Dúirt an gearánach nach dtugann an Coimisiún le fios ina fhreagra go mbeidh sé ag fanacht ar an bhfaisnéis sin sula ndéanfaidh sé cinneadh.

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra le haghaidh réitigh

22. Tugann an tOmbudsman le fios gur chuir an Coimisiún a fhreagra isteach ar an togra le haghaidh réitigh an 20 Deireadh Fómhair 2015 agus gur úsáid sé an aimsir a bheidh ann amach anseo agus é á dhearbhu aige "go n-iarraíodh sé faisnéis dheimhnitheach i gcomhréir go docht le forálacha Rialachán 1107/2009". Bhí na samplaí a thug an gearánach de na cinntí ceadaithe a d'fhoilsigh an Coimisiún inar úsáideadh an CDP bunaithe ar chinntí a rinneadh idir an 20 Samhain 2013 agus an 27 Iúil 2015. Tuigeanann an tOmbudsman gur thug an Coimisiún gealltanas dáiríre chun iad a chur i bhfeidhm nuair a thug an Coimisiún freagra ar na trí thogra a rinne sí maidir leis an CDP sa chaoi gur aontaigh sé leo. Tá súil aici, dá bhrí sin, go ndéanfaidh an Coimisiún na bearta is gá chun lánéifeacht a thabhairt dá tograí agus gan na heasnamh a luaigh an gearánach i míreanna 18 go 21 a athrú. Thairis sin, meabhraíonn an tOmbudsman don Choimisiún a toradh i mír 37 dá togra: "Ní mór don Choimisiún aird iomlán a thabhairt ar na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann do shláinte an duine agus do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol i ngach cás ar leith sula gcuirtear an CDP i bhfeidhm... Agus é á chur san áireamh go bhféadfadh aon earráid a d'fhéadfadh a bheith i measúnú an Choimisiúin bunaithe ar shonraí neamhleora dochar tromchúiseach, b'fhéidir do-aisiompaithe a dhéanamh do shláinte an duine, do shláinte ainmhithe nó don chomhshaol i gcoitinne, tá an tOmbudsman den tuairim gur gá CDP a chur i bhfeidhm go cúramach agus go sriantach ar leith".

23. Tá an tOmbudsman ag súil, as seo amach, go n-úsáidfí an Coimisiún an CDP ar bhealach níos sriantaí. Dá bhrí sin, tá súil aici, dá ndéanfaidh an gearánach an cleachtadh a rinne sé arís agus sampla de shubstaintí ceadaithe á scrúdú aige, i gceann cúpla bliain, go

dtabharfaidh sé faoi deara laghdú suntasach ar úsáid an CDP. Ina conclúidí, iarrfaidh an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a chur isteach ina léirítear, i measc nithe eile, go bhfuil an CDP á úsáid go sriantach, agus go bhfuil sé ag teacht go docht leis an reachtaíocht is infheidhme.

Líomhain gur ghlac an Coimisiún tuarascálacha athbhreithnithe míthreoracha agus cinntí maidir le substaintí gníomhacha agus an maíomh gur cheart don Choimisiún athmheasúnú a dhéanamh ar na tuarascálacha agus na cinntí athbhreithnithe uile lena mbaineann agus conclúidí ábhartha uile EFSA a áireamh iontu

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

24. D'fhiafraigh an tOmbudsman d'argóint an ghearánaigh gur theip ar an gCoimisiún conclúidí eolaíocha na n-athbhreithnithe píaraí a rinne EFSA a chur san áireamh agus meastóireacht á déanamh aige ar dheich substaint ghníomhacha le haghaidh lotnaidicídí áirithe tríd an nós imeachta um thíolacadh athuair. D'áitigh an gearánach sna cásanna sin, cé gur shainaithin EFSA bearnaí sonraí nó fiú rioscaí, gur fhorghas an Coimisiún na deich substaint ghníomhacha. D'easaontaigh an duine deireanach sin leis an ngearánach agus thug sé mínithe mionsonraithe ar a sheasamh maidir le gach ceann de na deich substaint a shainaithin an gearánach mar shubstaint fhadhbach.

25. Mheas an tOmbudsman, ós rud é gur mhaígh an gearánach gur cheart don Choimisiún athmheasúnú a dhéanamh ar a mheastóireacht ar na deich substaint ghníomhacha lena mbaineann, nárbh í an phríomh-shaincheist an oiread sin de chineál “*míthreorach*” na dtuarascálacha agus na gcinntí athbhreithnithe, ach, ina ionad sin, an raibh siad ceart go substaintiúil nuair a measadh iad i bhfianaise chonclúidí EFSA. Dá bhrí sin, dhírigh sí a hanailís ar an tsaincheist sin.

26. Thug an tOmbudsman le fios gur formheasadh na substaintí gníomhacha uile lena mbaineann faoi Threoir 91/414. Foráiltear le hAirteagal 5(1) de Threoir 91/414 nach bhformheasfar substaint ghníomhach ach amháin “*más féidir a bheith ag súil leis*” nach mbeidh aon iarmhairt dhíobhálach ag na PCCanna ina bhfuil sí (a n-iarmhair nó a n-úsáid) ar shláinte an duine, ar shláinte ainmhithe nó ar screamhuisce ná ar aon tionchar do-ghlactha ar an gcomhshaol.

27. Thug an tOmbudsman faoi deara gur admhaigh an Coimisiún ina fhreagraí gur formheasadh gach ceann de na deich substaint ghníomhacha tráth nárbh fhéidir codanna ábhartha den mheasúnú a chur i gcrích toisc nach raibh dóthain faisnéise curtha ar fáil ag na hiarratasóirí (bearnaí sonraí). Chuir EFSA roinnt ábhar imní in iúl freisin maidir le gach ceann de na substaintí sin. Cé gur mhol sé bearta maolaithe ar leibhéal na mBallstát, tá formheas tugtha

fós ag an gCoimisiún. Rinne sé amhlaidh cé go ndealraíonn sé nach raibh dóthain doiciméadachta ann chun go bhféadfaí cinntí eolasacha cuí a dhéanamh nach raibh aon cheann de na héifeachtaí díobhálacha sainaitheanta in Airteagal 5(1) de Threoir 91/414 ag na substaintí a formheasadh. Mheas an tOmbudsman dá mba rud é go raibh sé seo amhlaidh, go mbeadh an gníomh nós imeachta seo neamhdhleathach agus contrártha do phrionsabail an dea-riaracháin. Dúirt sí, agus na hiarmhairtí a d'fhéadfadh a bheith ann do shláinte an duine, do shláinte ainmhithe agus don chomhshaol á gcur san áireamh, gur cúis mhór imní iad na heasnamh sin. Mheas an tOmbudsman gur cheart don Choimisiún a bheith an-aireach maidir leis sin. I gcásanna den sórt sin, is léir go molfáí níos fearr don Choimisiún na saincheistanna lena mbaineann a imscrúdú sula ndéanfaí cinneadh maidir le formheas.

28. Thug an tOmbudsman faoi deara gur shainaithin EFSA, i gcásanna áirithe, i dteannta bearnaí sonraí agus imní shimplí, 'réimsí criticiúla imní'. Mheas sí, agus an sainmhíniú ar an téarma sin á chur san áireamh (a thagraíonn go bunúsach do chásanna nach féidir éifeachtaí díobhálacha a chur as an áireamh go hiomlán [15]), gur deacair a thuiscint conas a d'fhéadfadh an Coimisiún cinneadh dlisteanach a dhéanamh, ag féachaint d'Airteagal 5(1) de Threoir 91/414, nach mbeadh aon iarmhairt dhíobhálach ag iarmhair na substaintí sin, ná ag úsáid PCCanna ina bhfuil na substaintí gníomhacha sin, ar shláinte an duine nó ar shláinte ainmhithe agus nach mbeadh aon tionchar do-ghlactha acu ar an gcomhshaol. Mheas an tOmbudsman nár thug an Coimisiún míniú sásúil ar a laghad ar an ábhar seo.

29. I bhfianaise na fianaise a cuireadh faoina bráid, ní raibh an tOmbudsman cinnte de bharr argóint an Choimisiúin nach ndéantar iarrataí deimhnitheacha sonraí riamh maidir le hábhair thábhachtacha.

30. Mheas an tOmbudsman go raibh a cuid torthaí ina hábhar imní ar leith toisc gur ceadaiódh na deich substaint go léir blianta fada ó shin agus bhí an chuma air nach raibh measúnú na sonraí daingniúcháin a iarradh tugtha chun críche ag an gCoimisiún sa chuid is mó de na cásanna sin, in ainneoin imeacht ama. Ag cur san áireamh an neamhréireacht dealraitheach idir torthaí EFSA agus conclúid an Choimisiúin nach bhfuiltear ag súil go mbeidh aon éifeachtaí díobhálacha ag na substaintí atá i gceist ar shláinte an duine, ar shláinte ainmhithe, ar uisce faoi thalamh nó ar an gcomhshaol, dúirt an tOmbudsman go bhféadfadh sí tuiscint an ghearánaigh a thuiscint go bhfuil tuarascálacha athbhreithnithe agus cinntí formheasa an Choimisiúin " míthreorach " agus míchruinn.

31. Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman an togra seo a leanas le haghaidh réitigh:

" Maidir leis an measúnú ar na deich substaint

1. Ba cheart don Choimisiún an measúnú ar na sonraí daingniúcháin a thabhairt chun críche gan mhoill, agus a mheasúnú a thabhairt cothrom le dáta.

2. I gcás nach féidir sin a dhéanamh, ba cheart don Choimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar a fhorghéasanna agus ba cheart dó a mheas an raibh údar leo i bhfianaise na dtéarmaí faoinar deonaíodh iad ag cur san áireamh (i) nach bhféadfaí measúnú eolaíoch na substaintí a chur i

gcrích mar gheall ar bhearnaí sna sonraí tráth a eisíodh na formheasanna agus (ii) na rioscaí sainaitheanta.

3. Ba cheart don Choimisiún an cur chuige céanna a ghlacadh maidir le substaintí gníomhacha eile nach cuid den fhiosrúchán seo iad agus a n-aithnítear easnamh inchomparáide ina leith .

32. Ina fhreagra ar thogra an Ombudsman, chuir an **Coimisiún** tábla nuashonraithe san áireamh maidir le stádas mheasúnú na faisnéise daingniúcháin le haghaidh na ndeich substaint atá i gceist. Léiríodh sa tábla gur cuireadh na sonraí daingniúcháin uile ar fáil maidir le gach ceann de na deich substaint. Tugadh a measúnú chun críche nó bhí sé ag na céimeanna deiridh ar leibhéal na mBallstát, laistigh de EFSA nó den Choimisiún. Shonraigh an Coimisiún go bhfuil sé tiomanta go hiomlán na measúnuithe a thabhairt i gcrích agus, i gcás inarb iomchuí, na coinníollacha formheasa a leasú.

33. Maidir leis an athbhreithniú ar fhormheas substaintí, dúirt an Coimisiún, ós rud é go bhfuarthas an fhaisnéis dheimhnitheach go léir agus go raibh a meastóireacht ag dul chun cinn, gur chreid sé gur féidir na measúnuithe uile a thabhairt i gcrích. Dúirt sé freisin go ndéantar *athmheasúnú ar fhormheas na substainte mar thoradh ar athbhreithniú na faisnéise deimhniúcháin agus go bhféadfadh sé athrú ar na coinníollacha formheasa a spreagadh. Le rannpháirtíocht na mBallstát agus EFSA, baineann an leibhéal céanna grinnscrúdaithe leis an measúnú ar fhaisnéis dheimhnitheach agus a bheadh le hathbhreithniú ar an bhformheas .*

34. Maidir le substaintí eile ar iarradh faisnéis dheimhnitheach ina leith, dúirt an Coimisiún *"nach féidir leis an gCoimisiún a dheimhniú ach go ndéantar rianú agus obair leantach chórasach ar gach iarraidh ar fhaisnéis dheimhnitheach. Tá na Ballstáit agus EFSA rannpháirteach go hiomlán. Is gné thábhachtach d'obair an aonaid sa Choimisiún atá i gceannas ar an reachtaíocht maidir le táirgí cosanta plandaí, ar na Ballstáit agus ar EFSA é an t-athbhreithniú ar fhaisnéis dheimhnitheach ."* Luaigh sé go ndearbhaítear é sin le clár oibre agus miontuairiscí chruinnithe an Bhuanchoiste um Plandaí, Ainmhithe, Bia agus Beatha — táirgí cosanta plandaí. Thug an Coimisiún le fios, mar a mhínigh sé ina fhreagra ar an Ombudsman dar dáta an 6 Deireadh Fómhair 2014, go leanann an mheastóireacht ar an bhfaisnéis dheimhnitheach nós imeachta mionsonraithe, atá leagtha síos i ndoiciméad treorach *ad hoc* , a chomhaontaigh na Ballstáit go léir. Dúirt sé freisin *"go ndéantar measúnú ar fhaisnéis dheimhnitheach de réir na gcaighdeán ard céanna le haon sonraí eile sa sainchomhad bunaidh ."*

35. Thagair an **gearánach don** téarma "gan mhoill" a úsáideadh i dtogra an Ombudsman agus dúirt sé nach bhfuil sé cinnte go bhfuil an Coimisiún ag obair gan mhoill *"[g] ós rud é go raibh an chuid is mó de na lotnaidicídí seo ([an gearánach] sampla de 10 as 88 ar an iomlán san iomlán curtha isteach) ar eolas ag an gCoimisiún cheana féin thart ar 10 mbliana ó shin (féach mar shampla an Dréacht-Tuarascáil Mheasúnachta Bromuconazole 2006) go raibh easpa eolais ann ."* De réir an ghearánaigh, níor glacadh cinneadh maidir leis an bhfaisnéis dheimhnitheach i bhformhór na gcásanna (sé cinn as deich gcinn). Dúirt sé *"[f] nó an cinneadh 'fíorúil' neamh-fhormheasa — an cinneadh maidir le neamh-fhormheas fad is a d'fhéadfadh an lotnaidicíd fanacht ar an margadh — (mar shampla Bromuconazole 2008) ba í an easpa*

faisnéise ba chúis leis an neamh-fhormheas. Ar deireadh, iarradh faisnéis dheimhnitheach in 2010 (Brómaconasól) le spriocdháta in 2013 nach bhfuil cinneadh déanta ina leith go fóill faoi dheireadh 2015. “De réir an ghearánaigh, ciallaíonn sé sin”nár cosnaíodh daoine ná an comhshaol le tuairim is 10 mbliana i gcás na scórtha lotnaidicídí agus b’fhéidir go ndearnadh dochar dóibh, ar chúis ar bith eile seachas freastal ar leasanna an tionscail”.

36. Mheas an gearánach nach raibh tuairim an Choimisiúin fíor go mbaineann “an leibhéal céanna grinnschrúdaithe” leis an measúnú ar fhaisnéis dheimhnitheach agus go ndéanfaí athbhreithniú ar an gceadú. D’áitigh an gearánach gur thug an Coimisiún sainordú do EFSA tuairim a thabhairt ar bhonn eolaíoch na faisnéise i gcás gach lotnaidicíde a bhaineann leis an nós imeachta um chur isteach an athuair. Luadh an méid seo a leanas sa tuarascáil: “D’aimsigh EFSA go leor rioscaí arda agus bearnaí sonraí ag an am sin... Maidir leis an bhfaisnéis dheimhnitheach, ní raibh aon sainordú ann le haghaidh tuairim ó EFSA ná níor foilsíodh aon tuairim... agus, dá bhrí sin, níor foilsíodh aon mheastóireacht ar bhonn eolaíoch na faisnéise daingniúcháin a chuir an t-iarratasóir isteach.”

37. D’áitigh an gearánach gurb é athbhreithniú piaraí neamhspleách ag EFSA an ghné is tábhachtaí den nós imeachta measúnaithe riosca. Mar sin féin, tá an eilimint seo in easnamh. Dá bhrí sin, ní chuireann an Coimisiún an leibhéal céanna grinnschrúdaithe i bhfeidhm. Dúirt sé freisin go bhfuil “an Coimisiún ag athshainiú arís ar thogra an Ombudsman ar bhealach do-ghlactha”.

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra le haghaidh réitigh

38. Tá meas ag an Ombudsman ar fhorairdeall an ghearánaigh. Creideann sí, áfach, go bhfuil cúiseanna leordhóthanacha ann lena bheith sásta tríd is tríd leis an bhfreagra a thug an Coimisiún ar a cuid tograí maidir leis an measúnú ar na deich substaint atá i gceist.

39. Ar an gcéad dul síos, glacann an tOmbudsman go dáiríre le ráiteas an Choimisiúin “go bhfuil sé tiomanta go hiomlán na measúnuithe sin a thabhairt chun críche agus, i gcás inarb iomchuí, na coinníollacha formheasa a leasú”. Meabhraíonn an tOmbudsman don Choimisiún, áfach, gur mhol sí gur cheart dó gníomhú ‘gan mhoill’ agus gríosáíonn sí é sin a dhéanamh. Meabhraíonn an tOmbudsman don Choimisiún freisin gur cheart go mbeadh sé thar a bheith cúramach agus na measúnuithe seo á ndéanamh i bhfianaise na n-iarmhairtí a d’fhéadfadh a bheith ag measúnuithe neamhleora ar shláinte an duine, ar shláinte ainmhithe agus ar an gcomhshaol. Tugann an tOmbudsman dá aire ón tábla nuashonraithe (arna tharraingt suas ag an gCoimisiún ina fhreagra ar thogra an Ombudsman) maidir le stádas an mheasúnaithe ar an bhfaisnéis dheimhnitheach do na deich substaint atá i gceist, faoin am a chuir an Coimisiún a fhreagra ar thogra an Ombudsman isteach, gur tugadh na measúnuithe ar thrí shubstaint ghníomhacha [16] chun críche agus gur leasaíodh na tuarascálacha athbhreithnithe coibhneasta. Bhí Tuarascálacha Athbhreithnithe Athbhreithnithe a bhaineann le dhá shubstaint ghníomhacha eile [17] le plé ag an mBuainchoiste um Plandaí, Ainmhithe, Bia agus Beatha i mí na Nollag 2015. Maidir le substaint ghníomhach amháin [18], bhí sé beartaithe ag an

gCoimisiún a thuairimí maidir le toradh an mheasúnaithe a chur i láthair an Bhuanchoiste um Plandaí, Ainmhithe, Bia agus Beatha i mí Dheireadh Fómhair 2015 agus maidir le substaint eile [19] , bhí an Coimisiún i mbun leasú ar an rialachán formheasa a ullmhú, rud a chuir srian le húsáid na substainte. Ar deireadh, níor cuireadh bailchríoch ar an measúnú ar na sonraí deimhniúcháin a cuireadh isteach maidir le trí shubstaint ghníomhacha [20] . Ina conclúidí, iarrfaidh an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a thíolacadh ina léireofar, i measc nithe eile, maidir leis na substaintí ghníomhacha sin as na deich substaint a scrúdaíodh sa chás seo nach mór measúnú a dhéanamh ar na sonraí deimhnitheacha fós ina leith, gur chríochnaigh agus gur nuashonraigh an Coimisiún an measúnú sin gan mhoill.

40. Ar an dara dul síos, tugann an tOmbudsman dá aire go luaitear i ndoiciméad *ad hoc* an Choimisiúin maidir le meastóireacht a dhéanamh ar fhaisnéis dheimhnitheach (faoi gceannnteideal “Nósanna imeachta chun measúnú a dhéanamh ar fhaisnéis dheimhnitheach”) go mbeadh sé úsáideach “dá léireodh EFSA go hachomair na príomhphointí oscailte agus a thuairim fhoriomlán an bhféadfadh athbhreithniú piaraí EFSA a bheith riachtanach agus an Tábla Tuairiscithe comhlánaithe á sheoladh chuig [an Coimisiún] agus chuig [an Ballstát is Rapóirtéir]... Má ardaíonn [an Ballstát is Rapóirtéir nó an Ballstát Ainmnithe] nó EFSA ábhair imní nó difríochtaí tuairime, cinnfidh [an Coimisiún] an ndéanfaidh sé athbhreithniú piaraí foirmiúil EFSA a thionscnamh ” [21] . Léirítear sa tábla nuashonraithe thuasluaite gur tugadh sainordú do EFSA athbhreithniú piaraí a dhéanamh ar na sonraí deimhniúcháin maidir le trí cinn de na deich substaint ghníomhacha. Ós rud é nár luaigh an tOmbudsman ina togra gur cheart go n-iarrfaí ar EFSA dul ar aghaidh le hathbhreithniú piaraí gach uair a iarrtar sonraí deimhnitheacha, ní féidir leis an Ombudsman aontú le ráiteas an ghearánaigh go bhfuil “an Coimisiún ag athshainiú arís togra an Ombudsman ar bhealach do-ghlactha ”. Mar sin féin, iarrann an tOmbudsman ar an gCoimisiún a mheas ar cheart, as seo amach, gach faisnéis dheimhnitheach a bheith faoi réir athbhreithniú piaraí EFSA go córasach agus ar cheart an Treoir dhoiciméad a leasú dá réir. Luafar an pointe seo i gconclúidí an Ombudsman.

Líomhain nár chuir an Coimisiún forálacha Airteagal 5(1)(b) de Threoir 91/414 i bhfeidhm i gceart agus an t-éileamh comhfhreagrach gur cheart don Choimisiún measúnú cuí a dhéanamh i dtaobh an bhfuil na forálacha sin á gcomhlíonadh agus gur cheart dó córas fíoraithe a bhunú chun a sheiceáil an bhfuil bearta maolaithe á bhforchur agus á bhforfheidhmiú go leordhóthanach ag na Ballstáit

Togra an Ombudsman le haghaidh réitigh

41. Thug an tOmbudsman faoi deara gur thagair an tríú líomhain do dhá phríomh-shaincheist: (a) aistriú freagrachta líomhnaithe gan údar chuig na Ballstáit trí bhearta maolaithe agus (b) maoirseacht an Choimisiúin ar chur chun feidhme ar an leibhéal náisiúnta.

42. Maidir leis **an aistriú freagrachta líomhnaithe**, bhí an tOmbudsman sásta go ginearálta le mínithe an Choimisiúin maidir leis an bhfíric go bhfuil an córas reatha bunaithe ar roinnt freagrachtaí idir leibhéal an AE agus leibhéal na mBallstát. Faoi na rialacha ábhartha, is é an Coimisiún atá freagrach as substaintí gníomhacha a fhorghnó agus tá na Ballstáit freagrach as PCCanna ina bhfuil na substaintí gníomhacha sin a údarú. Dúirt an tOmbudsman gur thuig sí gur féidir leis an gCoimisiún, ar roinnt cúiseanna, a mheas, i raon leathan cásanna, gur fearr an sainmhíniú beacht ar bhearta maolaithe a fhágáil faoi na húdaráis náisiúnta (go háirithe mar gheall ar shaintréithe na PCCanna sonracha, agus coinníollacha sonracha áitiúla). Is léiriú ceart é an cur chuige sin ar phrionsabail na coimhdeachta agus na comhréireachta.

43. Ar an taobh eile, thuig an tOmbudsman argóint an ghearánaigh nár cheart don Choimisiún a chuid inniúlachtaí a thabhairt suas tríd an sainmhíniú ar bhearta maolaithe a fhágáil faoi na Ballstáit amháin. Mar a luaigh an Coimisiún, tá sé inniúil chun substaintí gníomhacha a fhorghnó agus chun coinníollacha agus ceanglais a shainiú a bhfuil gá leo chun a áirithiú nach mbeidh aon éifeachtaí díobhálacha ann do shláinte an duine ná do shláinte ainmhithe ná don chomhshaol. Dúirt an tOmbudsman freisin go bhféadfadh sé a bheith úsáideach, i gcásanna áirithe, bearta maolaithe fosta áirithe a shainiú ar leibhéal an AE i ndoiciméad atá ceangailteach ó thaobh dlí, d'fhonn a áirithiú go gcuirfí chun feidhme go héifeachtach iad ar leibhéal na mBallstát [22].

44. Ar bhonn na n-argóintí agus na fianaise a chuir na páirtithe ar fáil, mheas an tOmbudsman go bhféadfadh an Coimisiún a bheith róthrócaireach uaireanta nuair a fhorghnóann sé substaintí gníomhacha a léiríonn EFSA bearnaí sonraí nó rioscaí fiú ina leith, agus ag an am céanna go bhfágann sé an sainmhíniú beacht ar bhearta maolaithe faoi na Ballstáit. Thug an tOmbudsman faoi deara go léiríonn na deich gcás a phléigh na páirtithe nach bhforálann an Coimisiún go minic ina Threoracha “go dtabharfaidh na Ballstáit aird ar leith ar shaincheisteanna áirithe amhail sábháilteacht oibreoirí, screamhuisce nó cosaint orgánach áirithe”. Foirmliú eile a úsáidtear go minic sna Treoracha is ea “go n-áireofar le coinníollacha... bearta maolaithe riosca, i gcás inarb iomchuí” [24]. Tá na foirmlithe seo an-neamhiata agus bhí amhras ar an Ombudsman an féidir cur síos dlíthiúil a dhéanamh orthu mar *rud a éilíonn* bearta maolaithe ar chor ar bith. Mheas sí go raibh fadhb leis sin ós rud é gurb é freagracht an Choimisiúin a áirithiú nach bhformheasfar aon substaint ghníomhach neamhshábháilte agus, dá bhrí sin, go ndéantar na coinníollacha nó na ceanglais is gá chun a áirithiú go n-úsáidfear go sábháilte iad a urramú agus a chur chun feidhme go hiomlán. Dá bhrí sin, d'iarr an tOmbudsman ar an gCoimisiún athmhachnamh a dhéanamh ar an gcur chuige atá aige faoi láthair.

45. Maidir leis **na hiniúchtaí** a rinne an Coimisiún, thug an tOmbudsman dá aire go bhfuil an creat reachtach reatha bunaithe ar phrionsabal na coimhdeachta. Faoi Airteagal 68 de Rialachán 1107/2009 ‘*déanfaidh na Ballstáit rialuithe oifigiúla chun comhlíonadh an Rialacháin seo a fhorfheidhmiú*’. Ina theannta sin, ní mór dóibh tuairisc a thabhairt don Choimisiún maidir le raon feidhme agus torthaí na seiceálacha sin. Maidir leis an gCoimisiún, “*déanfaidh a shaineolaithe iniúchtaí ginearálta agus sonracha sna Ballstáit chun críocha na rialuithe oifigiúla arna ndéanamh ag na Ballstáit a fhíorú.*” Mheas an tOmbudsman go bhfuil sé soiléir ó na forálacha sin, cé go bhfuil sé de chumhacht ag an gCoimisiún iniúchtaí a dhéanamh, go bhfuil

teorainn lena ról sa mhéid is gurb é a dhualgas na seiceálacha a dhéanann na Ballstáit a fhíorú. Dá bhrí sin, is ar na Ballstáit atá an phríomhfhreagracht as seiceálacha a dhéanamh agus as a áirithiú go gcomhlíontar na rialacha a leagtar amach sa Rialachán.

46. Rinne an tOmbudsman anailís ar shampla de dheich dtuarascáil iniúchóireachta a foilsíodh ar shuíomh gréasáin FVO (Oifig Bia agus Tréidliachta) maidir le hiniúchtaí a rinneadh sa tréimhse 2012-2014 [25]. Roghnaíodh na deich dtuarascáil chun an tréimhse ama ar fad a chumhdach, chun a bheith ionadaíoch ar bhonn geografach agus chun na Ballstáit a d'aontaigh don Aontas in 2004 agus 2007 agus na Ballstáit eile a chumhdach. Chinn an tOmbudsman, murab ionann agus líomhaintí an ghearánaigh, gur dheimhnigh na tuarascálacha iniúchta seo go ndéanann an FVO iniúchtaí freisin a dhíríonn go hiomlán ar lotnaidicídí. Is fíor gurb é cuspóir na n-iniúchtaí sin leordhóthanacht an chórais seiceálacha i ngach Ballstát a fhíorú. Mar sin féin, mar a chuir an Coimisiún isteach, bíonn seiceálacha sonracha ar an láthair i gceist leo freisin, rud a fhágann, dar leis an Ombudsman, gur féidir comhlíonadh na gceanglas arna leagan amach ag an gCoimisiún ina chinntí formheasa a fhíorú freisin.

47. Cé nach raibh an tOmbudsman in amhras faoi mhínithe agus dearbhuithe an Choimisiúin, áfach, ní raibh sí lánchinnte go gcuireann iniúchtaí FVO ar chumas an Choimisiúin a fhíorú go héifeachtach an gcomhlíonann na Ballstáit na coinníollacha, na srianta agus na bearta maolaithe dá bhforáiltear i ngníomhartha dlí an AE lena bhformheastar substaintí gníomhacha. Thug an tOmbudsman faoi deara gur cosúil gurb é príomhchuspóir na n-iniúchtaí fíorchóras na seiceálacha a dhéanann na Ballstáit a fhíorú (Airteagal 68 de Rialachán 1107/2009). Mhol tuarascálacha iniúchóireachta an FVO a scrúdaíonn an tOmbudsman go gclúdódh iniúchtaí an FVO, a mhéid nach raibh sé an-soiléir áfach, scrúdú ar shubstaintí gníomhacha áirithe nó PCCanna áirithe lena n-áirítear a n-údarú agus a n-úsáid laistigh den Bhallstát sin. Ba chosúil, áfach, nach bhfuil ach maoirseacht an-teoranta ar chomhlíonadh théarmaí fhorghnóir an Choimisiúin. Go háirithe, níor aimsigh an tOmbudsman aon fhianaise go bhfíoraíonn an FVO **go córasach** an gcomhlíontar na coinníollacha, na srianta agus na bearta maolaithe a fhorchuirtear ar leibhéal an AE ar leibhéal na mBallstát. Is cosúil, ina ionad sin, go mbraitheann an Coimisiún ar thorthaí na seiceálacha a chuir na Ballstáit i bhfeidhm chun maoirseacht a dhéanamh ar chomhlíonadh na gcoinníollacha, na srianta agus na mbearta maolaithe a fhorchuirtear ar leibhéal an Aontais.

48. D'aontaigh an tOmbudsman go hiomlán leis an ngearánach nach féidir leis an gCoimisiún a fhreagracht a chomhlíonadh maidir le cosaint éifeachtach ar shláinte an duine, ar shláinte ainmhithe agus ar an gcomhshaol a áirithiú agus substaintí gníomhacha a bhformheas aige má cheadaíonn sé discríd iomlán nach mór do na Ballstáit maidir leis an sainmhíniú ar bhearta maolaithe do shubstaintí a d'fhéadfadh a bheith neamhshábháilte. Dúirt sí go bhfuil níos mó fadhbanna fós ag baint leis an staid sin i gcúinsí nach bhfíoraíonn an Coimisiún go nglactar na réamhchúraimí is gá agus go gcomhlíontar na srianta nó na treoracha, atá beartaithe le ceaduithe an Choimisiúin maidir le húsáid substaintí gníomhacha.

49. Scrúdaigh an tOmbudsman tuarascálacha FVO ar thagair an Coimisiún dóibh. Thug an tOmbudsman faoi deara, i gcásanna áirithe sa sampla, gur chinn an FVO gur theip ar Bhallstát cloí le srianta áirithe a forchuireadh ar leibhéal an AE [26]. Ba chosúil, áfach, go raibh líon na

PCCanna a scrúdaigh foireann iniúchóireachta FVO sách teoranta agus dá bhrí sin go bhféadfadh cásanna eile neamhchomhlíonta a bheith ann a d'éalaigh ó aird na foirne iniúchóireachta. Ar an gcaoi chéanna, chinn an tOmbudsman go raibh PCCanna ina bhfuil substaint ghníomhach, ar tarraingíodh an formheas ina leith i mí Aibreáin 2013, fós údaraithe i bPoblacht na Seice chomh déanach le Meán Fómhair 2013, agus sa Rómáin chomh déanach le Márta 2014 [27] . Bhí an tOmbudsman den tuairim go bhfuil gá, dá bhrí sin, le cur chuige níos córasaí i leith saincheistanna den sórt sin.

50. Dá bhrí sin, rinne an tOmbudsman an togra seo a leanas le haghaidh réitigh, d'fhoill a áirithiú go bhfóraithe an Coimisiún go leordhóthanach agus go leordhóthanach go gcomhlíonann sé téarmaí a fhorghéasanna maidir le húsáid substaintí gníomhacha:

" Maidir leis na bearta maolaithe agus na hiniúchtaí

1. Ba cheart don Choimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar a chur chuige maidir le bearta maolaithe a shainiú (coinníollacha, srianta) agus ceanglais bhreise a chur san áireamh, a léiríonn conclúidí EFSA, ina chinntí formheasa.

2. Ba cheart don Choimisiún machnamh a dhéanamh ar an mbealach is fearr chun feabhas a chur ar iniúchtaí FVO a rinneadh faoi Airteagal 68 de Rialachán 1107/2009. Mar shampla, d'fhéadfaí cur chuige níos córasaí a bheartú maidir le fóruithe, lena gcumhdófaí go hidéalach gach substaint ghníomhach arna bhformheas ag an gCoimisiún. Má chinneann an FVO nár comhlíonadh téarmaí cinnidh formheasa maidir le substaint ghníomhach i mBallstát amháin, ba cheart dó féachaint an bhfuil neamhchomhlíonadh comhchosúil i mBallstáit eile gan mhoill.

3. Ba cheart don Choimisiún bearta iomchuí a dhéanamh chun a áirithiú go ndéanfar a chuid iniúchtaí go minic agus go tráthúil. Go háirithe, má chinneann an Coimisiún formheas a tharraingt siar nó a leasú, ba cheart dó a mheas cé na bearta ba cheart a dhéanamh chun a áirithiú go léireofar é sin go cuí ar leibhéal na mBallstát gan mhoill. "

51. A mhéid a bhaineann leis na **bearta maolaithe riosca** , d'aontaigh an **Coimisiún** leis an Ombudsman "agus bearta bainistithe riosca á socrú sa Rialachán lena bhformheastar substaint, ba cheart aird a thabhairt ar na bearta maolaithe riosca atá beartaithe i gcás ina n-áirítear iad sin i gconclúidí EFSA. " Dúirt sé gur cheart idirdhealú a dhéanamh idir conclúidí EFSA agus an Rialachán maidir leis an tsubstaint a fhorghéas nó a athnuachan. De réir an Choimisiúin, "[t] anseo is idirdhealú soiléir é an fhreagracht atá ar an dá chomhlacht, is é EFSA atá freagrach as an measúnú riosca agus is é an Coimisiún agus na Ballstáit atá freagrach as bainistiú riosca. Tá sé sin i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 maidir le prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia [28] , lenar bunaíodh EFSA.

52. Mhínigh an Coimisiún go bhféadfadh na bearta maolaithe riosca a leagtar síos sa rialachán formheasa a bheith éagsúil leis na bearta a léirítear i gconclúidí EFSA. " Is é is cúis leis sin nach bhfuil sna bearta maolaithe riosca sa rialachán maidir le formheas ach na bearta sin atá ábhartha d'aon táirge ina bhfuil na substaintí a úsáidtear san AE. Ní féidir a áireamh orthu na bearta maolaithe riosca nach mbaineann ach go sonrach le haghaidh roinnt táirgí atá

údaraíthe ar an leibhéal náisiúnta. Ina theannta sin, is bearta maolaithe riosca caighdeánaithe iad na bearta maolaithe riosca a léirítear i gconclúidí EFSA, nach bhfuil infheidhme go díreach, toisc gur tuairimí eolaíocha gan stádas dlíthiúil iad conclúidí den sórt sin. Ní mór iad a thrasú i mbearta sonracha ar an leibhéal náisiúnta a bheidh in oiriúint do na coinníollacha náisiúnta .

53. D'áitigh an Coimisiún gur ar na Ballstáit atá an fhreagracht bearta maolaithe riosca a shocrú do táirgí agus iad a sheiceáil i gcomhréir leis na Rialacháin lena bhformheastar na substaintí gníomhacha. Cinntear na bearta sin ar an leibhéal náisiúnta nó ar an leibhéal críosach, toisc go n-athraíonn an beart iomchuí chun riosca a mhaolú de réir úsáidí sonracha sna Ballstáit agus de réir dálaí éagsúla aeráide, geolaíocha agus comhshaoil freisin. Dúirt an Coimisiún go bhfuil sé sin i gcomhréir le prionsabal na coimhdeachta.

54. Maidir le **hiniúchtaí FVO** , d'athdhearbhaigh an Coimisiún go bhfóraíonn na hiniúchtaí sin an gcomhlíonann na córais a chuir údarais na mBallstát i bhfeidhm chun údaruithe a dheonú ceanglais Rialachán 1107/2009. Fóraítear freisin le hiniúchtaí FVO go seiceálann údarais na mBallstát an mbaintear úsáid as táirgí cosanta plandaí i gcomhréir leis na húdaruithe agus leis na bearta maolaithe arna bhforchur ag na Ballstáit.

55. Luaigh an Coimisiún gur fhoilsigh an FVO tuarascáil fhorléargais le déanaí ar an tsraith iniúcháireachta dheireanach maidir le rialuithe lotnaidicídí, ina ndéantar fadhbanna córasacha sna córais údaraithe náisiúnta le haghaidh táirgí cosanta plandaí a shainaithint agus a aibhsiú. Áirítear ar na heasnamh sin na moilleanna arna dtabhú ag na Ballstáit i gcur chun feidhme na rialachán ón gCoimisiún lena bhformheastar substaintí gníomhacha agus lena leagtar síos bearta maolaithe iomchuí. Mhínigh an Coimisiún go ndéantar obair leantach chórasach ar na heasnamh a shainaithin an FVO trí roinnt beart, lena n-áirítear iniúchtaí athbhreithnithe ginearálta sna Ballstáit lena mbaineann. Cuireadh conclúidí na tuarascála forléargais i láthair agus pléadh iad leis na Ballstáit uile. Dúirt an Coimisiún, i gcás inarb iomchuí, go bhféadfaidh an Coimisiún tús a chur le nósanna imeachta um shárú in aghaidh na mBallstát. Ina theannta sin, tá sraith nua iniúcháireachta beartaithe do 2016, ina ndíreofar go sonrach ar údarú táirgí cosanta plandaí sna Ballstáit. Agus an tsraith iniúcháireachta seo á hullmhú, seoladh ceistneoir chuig na Ballstáit uile. Dúirt an Coimisiún go leanann an FVO *cur chuige rioscabhunaithe chun measúnú a dhéanamh ar chórais údaraithe náisiúnta, agus chuir sé dlús lena ghníomhaíocht sa réimse sin.*

56. Chuir an Coimisiún i bhfios go láidir *“go bhfuil sé dodhéanta go teicniúil agus nach iomchuí measúnú a dhéanamh ar na húdaruithe náisiúnta uile le haghaidh gach substainte gníomhaí formheasta, agus é á chur san áireamh go bhfuil na mílte údaruithe deonaithe (agus athnuaithe agus nuashonraithe go buan) sna Ballstáit ”.*

57. D'áitigh an Coimisiún go bhfuil raon feidhme níos mó ag iniúchtaí FVO ar rialuithe lotnaidicídí ná an measúnú ar bhearta maolaithe sna húdaruithe náisiúnta, agus gur sholáthair siad meastóireacht chuimsitheach ar an láthair ar sheiceálacha ar mhargú agus ar úsáid lotnaidicídí a dhéanann na Ballstáit. Dúirt an Coimisiún freisin *“go ndearnadh cur chun feidhme cheanglais chomhshaoil reachtaíocht AE maidir le húsáid inbhuanaithe táirgí cosanta plandaí, mar a shonraítear i dTreoir 2009/128/CE7, a sheiceáil freisin ”.*

58. D'aontaigh an Coimisiún leis an Ombudsman go bhfuil sé ríthábhachtach a chinntiú go ndéantar a chuid iniúchtaí go minic agus go tráthúil. Dúirt sé gurb é sin an fáth ar ghlac an FVO cur chuige leordhóthanach agus córasach chun measúnú a dhéanamh ar na córais údaraithe náisiúnta le haghaidh táirgí cosanta plandaí.

59. A mhéid a bhaineann leis na **bearta maolaithe riosca**, d'áitigh an **gearánach** go bhfuil togra an Ombudsman soiléir trína rá gur cheart don Choimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar an gcur chuige maidir le bearta maolaithe riosca. Ar an taobh eile, níl seasamh an Choimisiúin soiléir. Ní luaitear ann ach gur *cheart "aird a thabhairt"* ar bhearta maolaithe riosca agus gurb iad na húdaráis náisiúnta atá freagrach as bearta maolaithe a chur i bhfeidhm. Dar leis an ngearánach, ciallaíonn sé sin nach ndéanfaidh an Coimisiún athbhreithniú ar a chur chuige.

60. D'áitigh an gearánach go n- *insíonn na hargóintí a chuir an Coimisiún chun cinn "leath na fírinne. Go deimhin, tá gá le 'fíneáil' na mbearta maolaithe riosca ar an leibhéal náisiúnta ach gan aon riail (íosmhéid) curtha ar fáil ag an gCoimisiún, tá easpa treorach ag na Ballstáit. Dá bhrí sin, ba cheart don Choimisiún íosleibhéal maolaithe a áireamh ar leibhéal an Aontais. Má deir EFSA go bhfuil gá le crios neamhsprae 20 méadar, ba cheart don Choimisiún an crios neamhspraeála 20 méadar sin a chur san áireamh agus 'nó bearta maolaithe a bhfuil laghdú comhchosúil astaíochtaí ag baint leo' a chur isteach.* " De réir an ghearánaigh, trí gan athbhreithniú a dhéanamh ar a chur chuige agus trí gan íosbhearta maolaithe a chur san áireamh, ní ráthaíonn an Coimisiún go n-úsáidfear na substaintí gníomhacha gan éifeachtaí díobhálacha do dhaoine nó gan éifeachtaí do-ghlactha ar an gcomhshaol.

61. Maidir le **hiniúchtaí FVO**, thug an gearánach faoi deara go n-admhaigh an Coimisiún go bhfuair an FVO 'easnamh' freisin i gcur chun feidhme na mbearta maolaithe. Dúirt sé go bhfuil sé seo ag teacht leis an bpointe a thug sé i mbarúlacha roimhe seo. Dúirt sé freisin nach bhfuil aon ráthaíocht ann go gcosnófar daoine agus an comhshaol mura n-áiríonn an Coimisiún aon bheart maolaithe (íosta) ina chinntí.

62. Mheas an gearánach freisin gur theip ar an gCoimisiún trácht a dhéanamh ar chodanna de phointí 2 nó aontú leo (i gcás inar moladh gur cheart don Choimisiún breithniú a dhéanamh i dtaobh an bhfuil neamhchomhlíonadh comhchosúil i mBallstáit eile) agus 3 (maidir le bearta chun a chinntiú go léireofar aistarraingtí ceaduithe gan mhoill ar leibhéal na mBallstát) de thogra an Ombudsman.

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra le haghaidh réitigh

63. Measann an tOmbudsman nár mhínigh an Coimisiún go han-soiléir an nglacann sé lena chéad togra maidir le bearta maolaithe agus iniúchtaí ina n-iomláine. Mar sin féin, tá an tOmbudsman réidh le glacadh leis, trína rá "agus *bearta bainistithe riosca á socrú sa Rialachán lena bhformheastar substaint, gur cheart aird a thabhairt ar na bearta maolaithe riosca atá beartaithe i gcás ina n-áirítear iad sin i gconclúidí EFSA* ", aontaíonn an Coimisiún go ndéanfaidh

sé athbhreithniú ar a chur chuige maidir le bearta maolaithe a shainiú agus go n-áireoidh sé ceanglais bhreise, a léiríonn conclúidí EFSA, ina chinntí formheasa. Maidir le hargóint an Choimisiúin maidir le prionsabal na coimhdeachta, tá sé ráite ag an Ombudsman cheana (ina togra le haghaidh réitigh) go dtuigeann sí gur cheart an sainmhíniú beacht ar bhearta maolaithe a fhágáil faoi na húdaráis náisiúnta. Measann an tOmbudsman, áfach, nach gcuireann sé sin as an áireamh, ina chinntí formheasa, go leagann an Coimisiún síos bearta íosta maolaithe riosca nuair a mholann EFSA bearta den sórt sin.

64. Maidir leis an dara togra uaithi, fáiltíonn an tOmbudsman roimh ráiteas an Choimisiúin gur chuir an FVO dlús lena gníomhaíocht i réimse an mheasúnaithe ar chórais údaraithe náisiúnta agus go ndíreoidh sraith iniúchóireachta nua atá beartaithe do 2016 go sonrach ar údaruithe táirgí cosanta plandaí sna Ballstáit. Is díol sásaimh don Ombudsman freisin go ndéantar obair leantach chórasach ar na heasnamh a shainaithin an FVO ina tuarascálacha forléargais trí roinnt beart, lena n-áirítear iniúchtaí ginearálta athbhreithnithe sna Ballstáit lena mbaineann.

65. Tuigeann an tOmbudsman seasamh an Choimisiúin nach féidir, ar bhonn teicniúil, measúnú a dhéanamh ar gach údarú náisiúnta do gach substaint ghníomhach fhormheasta mar gheall ar líon ollmhór na n-údaruithe a deonaíodh. Ar an taobh eile, níor thug an Coimisiún aon bharúil ar mholadh an Ombudsman, atá sa dara togra uaithi: “*[i] fionnann an FVO nár comhlíonadh téarmaí cinnidh formheasa maidir le substaint ghníomhach i mBallstát amháin, ba cheart dó breithniú a dhéanamh ar sheiceáil a dhéanamh, gan mhoill, an bhfuil neamhchomhlíontacht den chineál céanna i mBallstáit eile.*” Ós rud é, mar a luaigh an Coimisiún, gur cuireadh conclúidí na tuarascála forléargais is déanaí i láthair agus gur pléadh iad leis na Ballstáit uile, is céim sa treo ceart é, mar a luaigh an Coimisiún. Téann togra an Ombudsman níos faide ná sin, áfach. I gcás ina n-aimsítear neamhchomhlíonadh i mBallstát amháin, níor cheart go mbeadh sé ródheacair don Choimisiún iniúchadh a dhéanamh ar na Ballstáit eile maidir leis an ábhar sin agus na Ballstáit eile a chur ar an eolas faoi thorthaí FVO, agus iarraidh orthu freagra a thabhairt ar roinnt ceisteanna atá dírithe ar a fháil amach an bhfuil an cinneadh formheasa i dtrácht á chomhlíonadh.

66. Maidir leis an tríú togra ón Ombudsman, cé go bhfuil áthas ar an Ombudsman a thabhairt faoi deara go n-aontaíonn an Coimisiún go bhfuil sé fíorthábhachtach a áirithiú go ndéanfar a chuid iniúchtaí go minic agus go tráthúil, tugann sí dá haire nár thug an Coimisiún a bharúil faoin togra uaithi: “*má chinneann an Coimisiún formheas a tharraingt siar nó a leasú, ba cheart dó breithniú a dhéanamh ar na bearta ba cheart a dhéanamh chun a áirithiú go léireofar é sin go cuí ar leibhéal na mBallstát gan mhoill.*” Arís, níor cheart go mbeadh sé deacair córas foláirimh a chur ar bun trína gcuirfí na Ballstáit go léir ar an eolas faoi sin nuair a dhéantar formheas a tharraingt siar nó a leasú agus go n-iarrtar orthu tuairisc a thabhairt ar an ngníomhaíocht a rinne siad ina leith sin.

67. Ina conclúidí, iarrfaidh an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a thíolacadh ina léireofar, i measc nithe eile, an chaoi ar chuir an Coimisiún a thograí maidir le bearta maolaithe agus iniúchtaí i bhfeidhm.

Togra ginearálta an Ombudsman

68. Rinne an tOmbudsman an moladh ginearálta seo a leanas:

“ Ba cheart don Choimisiún bearta iomchuí a ghlacadh chun a chuid fostaithe atá gníomhach sa réimse lena mbaineann a chur ar an eolas faoi thorthaí an Ombudsman chun a chinntiú go léirítear iad i gcleachtas an Choimisiúin. Ba cheart don Choimisiún a threoirlínte inmheánacha a thabhairt cothrom le dáta dá réir sin. ”

69. Dheimhnigh an **Coimisiún** go gcuirfeadh sé a chuid fostaithe ar an eolas ó bhéal agus i scríbhinn faoi thorthaí an Ombudsman. Dúirt sé go gcuirfí treoracha sonracha ar fáil don fhoireann “ chun na prionsabail lena rialaítear formheas substaintí a mheabhru dóibh, lena n-áirítear bearta bainistithe riosca a shocrú agus an ceanglas maidir le faisnéis deimhniúcháin sna rialacháin lena bhformheastar agus lena n-athnuaitear formheas substaintí. ”

Measúnú an Ombudsman tar éis an togra ginearálta

70. Fáiltíonn an tOmbudsman roimh ghealltanas an Choimisiúin a chuid fostaithe a chur ar an eolas ó bhéal agus i scríbhinn faoi thorthaí an Ombudsman agus treoracha sonracha a chur ar fáil dóibh. Measann sí, dá bhrí sin, gur ghlac an Coimisiún lena togra ginearálta.

Ráitis chríochnaitheacha

Ráitis chríochnaitheacha an ghearánaigh

71. Ina ráitis deiridh, mheas an **gearánach** nár aontaigh an Coimisiún leis an togra ar roinnt pointí ríthábhachtacha, gur athshainmhínigh sé téacs an Ombudsman agus gur chuir sé an tOmbudsman ar míthreoir. Thairis sin, dúirt sé gur cheart a iarraidh ar an gCoimisiún freagra simplí “ tá nó níl ” a thabhairt ar an gceist an aontaíonn sé leis an réiteach atá beartaithe. Má aontaíonn an Coimisiún go hiomlán leis an réiteach, mhol sé go n-iarrfadh an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a dhréachtú laistigh de dhá bhliain óna cinneadh ina léireofaí an méid seo a leanas: “ (i) tá laghdú suntasach tagtha ar líon na gcinntí a bhfuil faisnéis dheimhnitheach ag gabháil leo i gcomparáid leis an gcur chuige atá ann faoi láthair, (ii) foilsítear tuairim oifigiúil EFSA maidir leis na sonraí daingniúcháin, (iii) i gcás saincheisteanna a bhfuil inní chriticiúil ag baint leo (tuairim EFSA), ní thabharfar formheas, (iv) (íosta) bearta maolaithe sna cinní, (v) déanann FVO iniúchtaí speisialta ar leibhéal cur chun feidhme náisiúnta na mbeart maolaithe. ”

Measúnú an Ombudsman

72. Measann an tOmbudsman, cé gur ghlac an Coimisiún leis na tograí den chuid is mó, nach féidir a fhíorú go gcomhlíonann sé iad ach amháin más rud é, mar a mhol an gearánach, go

dtuairiscíonn an Coimisiún don Ombudsman maidir leis an ngníomh atá déanta aige chun na tograí a chomhlíonadh laistigh de dhá bhliain ón gcinneadh seo .

73. Ba cheart a léiriú sa tuarascáil ón gCoimisiún, go háirithe, (i) go mbaintear úsáid shriantach as an nós imeachta sonraí daingniúcháin, agus go bhfuil sé ag teacht go docht leis an reachtaíocht is infheidhme; (II) a thaispeáint, maidir leis na substaintí gníomhacha sin as na deich substaint a scrúdaíodh sa chás seo a bhfuil gá fós le measúnú a dhéanamh ar na sonraí deimhniúcháin ina leith, go ndearna an Coimisiún an measúnú sin a chur i gcrích agus a thabhairt cothrom le dáta gan mhoill; (III) a thaispeáint gur bhreithnigh an Coimisiún ar cheart na sonraí daingniúcháin go léir a bheith faoi réir athbhreithniú píaraí EFSA go córasach (agus ar cheart an Treoirdhoiciméad *ad hoc* a bhaineann leis an meastóireacht ar shonraí daingniúcháin a leasú dá réir). I gcás ina gcinneadh an Coimisiún nach gá athbhreithnithe píaraí EFSA maidir le sonraí daingniúcháin a bheith córasach, ba cheart cúiseanna a thabhairt sa tuarascáil leis an seasamh sin; (IV) a thaispeáint go bhfuil athbhreithniú déanta ag an gCoimisiún ar a chur chuige maidir le bearta maolaithe a shainiú agus go bhfuil ceanglais bhreise san áireamh ina chinntí formheasa a léiríonn conclúidí EFSA; (V) an chaoi a bhfuil togra an Ombudsman curtha chun feidhme ag an gCoimisiún a léiriú, i gcás ina gcinneann an FVO nár comhlíonadh téarmaí cinnidh formheasa maidir le substaint ghníomhach i mBallstát amháin, go seiceálann sé, gan mhoill, an bhfuil neamhchomhlíonadh comhchosúil i mBallstáit eile; agus (vi) a thaispeáint conas a chuir an Coimisiún togra an Ombudsman chun feidhme, go n-áiritheoidh sé, má chinneann an Coimisiún formheas a tharraingt siar nó a leasú, go léirítear é sin go cuí ar leibhéal na mBallstát gan mhoill .

Conclúid

Ar bhonn an fhiosrúcháin ar an ngearán seo, dúnann an tOmbudsman é leis an gconclúid seo a leanas:

Ghlac an Coimisiún, den chuid is mó, le tograí an Ombudsman le haghaidh réitigh maidir leis an nós imeachta deimhnitheach sonraí, measúnú ar na deich substaint agus na bearta maolaithe agus iniúchtaí. Mar sin féin, ní féidir comhlíontacht an Choimisiúin le tograí an Ombudsman a fhíorú go hiomlán ach amháin má thuairiscíonn an Coimisiún don Ombudsman maidir leis an ngníomh atá déanta aige chun na tograí a chomhlíonadh. Ós rud é gur gá go dtógann cur chun feidhme na mbeart comhaontaithe am, iarrann an tOmbudsman ar an gCoimisiún tuarascáil a chur faoina bráid ina gcumhdaítear na pointí a liostaítear i mír 73 den chinneadh seo laistigh de dhá bhliain óna cinneadh.

Cuirfear an gearánach agus an Coimisiún ar an eolas faoin gcinneadh sin.

Emily O'Reilly

Strasbourg, 18/02/2016

[1] Rialachán (CE) Uimh. 33/2008 ón gCoimisiún an 17 Eanáir 2008 lena leagtar síos rialacha mionsonraithe maidir le cur i bhfeidhm Threoir 91/414/CEE ón gComhairle maidir le nós imeachta rialta agus brostaithe chun substaintí gníomhacha a mheasúnú ar cuid den chlár oibre iad dá dtagraítear in Airteagal 8(2) den Treoir sin ach nár áiríodh in larscríbhinn I, IO 2008 L15, lch. 5.

Tagraíonn an t-ath-thíolacadh do chur isteach iarratais ar fhormheas substainte gníomhaí nár deonaíodh an formheas ina leith roimhe sin.

[2] Tá an córas atá ann faoi láthair bunaithe ar roinnt freagrachtaí idir leibhéal an Aontais agus leibhéal na mBallstát. Faoi na rialacha ábhartha, is é an Coimisiún atá freagrach as substaintí gníomhacha a fhormheas agus tá na Ballstáit freagrach as PCCanna ina bhfuil na substaintí gníomhacha sin a údarú.

[3] [http://www.pan-europe.info/Resources/Reports/PAN_An_Eoraip-2012 — Twisting and bending the rules.pdf](http://www.pan-europe.info/Resources/Reports/PAN_An_Eoraip-2012---Twisting_and_bending_the_rules.pdf)

[4] Treoir 91/414/CEE ón gComhairle an 15 Iúil 1991 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, IO 1991 L 230, lch. 40.

Léitear na codanna ábhartha d'Airteagal 5 mar a leanas:

“ 1. I bhfianaise an eolais eolaíoch reatha agus an eolais theicniúil reatha, clárófar substaint ghníomhach in larscríbhinn I ar feadh tréimhse tosaigh nach faide ná 10 mbliana, más féidir a bheith ag súil go gcomhlíonfaidh [PPCanna] ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach na coinníollacha seo a leanas:

nach bhfuil aon iarmhairt díobhálacha ag a n-iarmhair, de dhroim úsáide i gcomhréir le dea-chleachtas cosanta plandaí, ar shláinte an duine ná ar shláinte ainmhithe ná ar screamhuisce ná nach bhfuil aon tionchar do-ghlactha acu ar an gcomhshaol, agus gur féidir na hiarmhair sin, a mhéid atá suntasach ó thaobh na tocsaineolaíochta nó an chomhshaoil de, a thomhas trí mhodhanna atá in úsáid i gcoitinne;

nach bhfuil aon iarmhairt díobhálacha ag a n-úsáid, de dhroim forchuir i gcomhréir le dea-chleachtas cosanta plandaí, ar shláinte an duine ná ar shláinte ainmhithe ná aon tionchar neamh-inghlactha ar an gcomhshaol dá bhforáiltear in Airteagal 4 (1) (b) (iv) agus (v).

(...)

4. D'fhéadfadh clárú substainte gníomhaí in larscríbhinn I a bheith faoi réir ceanglas amhail:

— íosleibhéal íonachta na substainte gníomhaí,

cinéal agus cion uasta eisíontas áirithe,

srianta a eascróidh as meastóireacht a dhéanamh ar an bhfaisnéis dá dtagraítear in Airteagal 6, agus na dálaí talmhaíochta, sláinte plandaí agus comhshaoil (lena n-áirítear dálaí aeráide) atá i gceist á gcur san áireamh,

— cineál na hullmhóide,

— modh úsáide. & quot ;

[5] Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 21 Deireadh Fómhair 2009 maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh agus lena n-aisghairtear Treoir 79/117/CEE agus Treoir 91/414/CEE ón gComhairle, IO 2009 L 309 Ich. 1.

[6] Féach fonóta 4 thuas. Léitear an chuid ábhartha d'Airteagal 4 de Threoir 91/414 mar a leanas:

“ 1. Áiritheoidh na Ballstáit nach n- údarófar [CPP] mura rud é:

go liostaítear a shubstaintí gníomhacha in larscríbhinn I agus go gcomhlíontar aon choinníollacha a leagtar síos inti, agus, maidir leis na pointí (b), (c), (d) agus (e) seo a leanas, de bhun na bprionsabal aonfhoirmeach dá bhforáiltear in larscríbhinn VI, ach amháin:

go suitear, i bhfianaise an eolais eolaíoch reatha agus an eolais theicniúil reatha agus a thaispeántar ó bhreithmheas ar an sainchomhad dá bhforáiltear in larscríbhinn III, nuair a úsáidtear é i gcomhréir le hAirteagal 3 (3), agus ag féachaint do na gnáthchoinníollacha uile faoinar féidir é a úsáid, agus d'iarmhairtí a úsáide:

(i) go bhfuil sé sách éifeachtach;

(II) nach bhfuil aon éifeacht dho-ghlactha aige ar phlandaí ná ar tháirgí plandaí;

(III) nach gcuireann sé fulaingt agus pian gan ghá ar veirteabraigh atá le rialú;

(IV) nach bhfuil aon éifeacht dhíobhálach aige ar shláinte an duine ná ar shláinte ainmhithe, go díreach nó go hindíreach (e.g. trí uisce óil, bia nó beatha) ná ar screamhuisce;

nach bhfuil aon tionchar do-ghlactha aige ar an gcomhshaol, ag féachaint go háirithe do na cúinsí seo a leanas:

a chinniúint agus a dháileadh sa chomhshaol, go háirithe éilliú uisce lena n-áirítear uisce óil agus screamhuisce,

— a thionchar ar speicis nach spriocspeicis iad... ”

[7] Chun tuilleadh faisnéise a fháil ar chúlra an ghearáin, ar argóintí na bpáirtithe agus ar

fhiosrúchán an Ombudsman, féach téacs iomlán thogra an Ombudsman atá ar fáil ag:
<http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/correspondence.faces/en/63623/html.bookmark>
[Nasc]

[8] Féach Airteagail 83 agus 84 de Rialachán 1107/2009. Déantar foráil in Airteagal 80, áfach, maidir le roinnt beart idirthréimhseacha, rud a chiallaíonn gur lean an Treoir d'fheidhm a bheith aici tar éis an dáta sin maidir le cásanna áirithe.

[9] Rialachán (AE) Uimh. 283/2013 ón gCoimisiún an 1 Márta 2013 lena leagtar amach na ceanglais sonraí le haghaidh substaintí gníomhacha, i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, IO 2013 L 93, Ich. 1.

284/2013 ón gCoimisiún an 1 Márta 2013 lena leagtar amach na ceanglais sonraí i ndáil le táirgí cosanta plandaí, i gcomhréir le Rialachán (CE) Uimh. 1107/2009 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle maidir le táirgí cosanta plandaí a chur ar an margadh, IO 2013 L 93, Ich. 85.

[11] Foráiltear an méid seo a leanas i mír 2.2 d'larscríbhinn II a ghabhann le Rialachán 1107/2009: “ *I bprionsabal, ní fhorhmeasfar substaint ghníomhach, teorantóir nó sineirgíoch ach amháin i gcás ina gcuirfear sainchomhad iomlán isteach.*

I gcásanna eisceachtúla, féadfar substaint ghníomhach, teorantóir nó sineirgíoch a fhorhmeas cé go bhfuil faisnéis áirithe fós le cur isteach sna cásanna seo a leanas:

go ndearnadh na ceanglais sonraí a leasú nó a bheachtú tar éis an sainchomhad a chur isteach; nó

go meastar gur faisnéis de chineál deimhnitheach í an fhaisnéis, de réir mar is gá chun muinín sa chinneadh a mhéadú. ”

[12] ordaítear in Airteagal 4(5) de Rialachán 1107/2009 go measfar '[f] nó formheas substainte gníomhaí, míreanna 1, 2 agus 3 a bheith comhlíonta i gcás ina suífead sin maidir le húsáid ionadaíoch amháin nó níos mó a bhaintear as táirge cosanta plandaí amháin ar a laghad ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach sin .'

[13] Sa chonclúid uaidh in 2014 maidir leis an athbhreithniú piaraí ar an measúnú riosca lotnaidicíd ar an tsubstaint ghníomhach sulfocsaflór, dúirt EFSA go liostaítear "[a] n saincheist mar **réimse ríthábhachtach imní** i gcás ina bhfuil dóthain faisnéise ar fáil chun measúnú a dhéanamh le haghaidh na n-úsáidí ionadaíocha i gcomhréir leis na Prionsabail Aonfhoirmeacha i gcomhréir le hAirteagal 29(6) den Rialachán agus mar a leagtar amach i Rialachán (AE) Uimh. 546/2011 ón gCoimisiún, agus i gcás **nach gceadaítear leis an measúnú sin teacht ar an gconclúid go bhféadfaí a bheith ag súil, i gcás ceann amháin ar a laghad de na húsáidí ionadaíocha**, nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag táirge cosanta plandaí ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach ar shláinte an duine nó ar shláinte ainmhithe nó ar screamhuisce nó ar

aon tionchar do-ghlactha ar an gcomhshaol.

*Liostaítear saincheist freisin mar ábhar imní criticiúil nach bhféadfaí an measúnú ar leibhéal níos airde a **thabhairt chun críche mar gheall ar easpa faisnéise, agus i gcás nach gceadaítear leis an measúnú a dhéantar ar an leibhéal is ísle teacht ar an gconclúid go bhféadfaí a bheith ag súil, i gcás ceann amháin ar a laghad de na húsáidí ionadaíocha, nach mbeidh aon éifeacht dhíobhálach ag táirge cosanta plandaí ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach ar shláinte an duine nó ar shláinte ainmhithe nó ar screamhuisce nó nach mbeidh aon tionchar do-ghlactha aige ar an gcomhshaol.***

*Liostaítear saincheist freisin mar ábhar imní criticiúil i gcás, i bhfianaise an eolais eolaíoch reatha agus an eolais theicniúil reatha ag baint úsáide as treoirdhoiciméid atá ar fáil tráth an iarratais, **nach bhfuiltear ag súil go gcomhlíonfaidh an tsubstaint ghníomhach na critéir formheasa dá bhforáiltear in Airteagal 4 den Rialachán** " (béim curtha isteach ag an ngearánach).*

[14] Mínigh an gearánach go bhfuil "sruthanna táirgí — bataí — ó phlandaí táirgthe éagsúil i gcónaí ó thaobh cáilíochta de, amhail céatadán shubstaint ghníomhach na lotnaidicíde, leibhéal na n-eisíontas, líon agus leibhéal na meitibilítí, etc. Tá sé ríthábhachtach, dá bhrí sin, chun meastóireacht a dhéanamh ar thocsaineacht na lotnaidicíde, gurb ionann cáilíocht na lotnaidicídí a spraeáiltear sna páirceanna agus an cháilíocht lotnaidicídí a tástáladh i dtástáil ar ainmhithe ."

[15] Féach fonóta 13 thuas.

[16] Hymexazol, meatosulam agus oryzalin.

[17] Bromuconazole agus myclobutanil.

[18] Quinmerac.

[19] Halocsafop -p.

[20] Pyridaben, napropamide agus malathion.

[21]

http://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/approval_active_substances/docs/gd_confirmatory-data_rev6-1_201312_e
[Nasc], lgh 5 agus 6.

[22] D'admhaigh an Coimisiún nach bhfuil conclúidí EFSA de chineál ceangailteach.

[23] Tá an frása seo le feiceáil i ngach ceann de na deich dTreoir údarúcháin a phléigh na páirtithe.

[24] Féach, mar shampla, Treoir 2010/92/AE ón gCoimisiún maidir le bromuconasól, Treoir

2011/2/AE ón gCoimisiún maidir le míclúbútáin nó Treoir 2011/5/AE ón gCoimisiún maidir le himeacsasól.

[25] An Fhrainc 2012, an Ghearmáin 2012, an Iodáil 2012, an Laitvia 2012, Poblacht na Seice 2013, an Spáinn 2013, an Ríocht Aontaithe 2013, an Rómáin 2014, an tSlóvaic 2014, an tSualainn 2014.

http://ec.europa.eu/food/fvo/audit_reports/index.cfm [Nasc]

[26] D'aimsigh an fhoireann iniúchóireachta gur údaraíodh CPP amháin sa Rómáin le haghaidh ceithre úsáid nár chomhlíon an Treoir lena n-údaraítear an tsubstaint ghníomhach ábhartha (leathanach 6 de thuarascáil iniúchóireachta 2014. Léiríodh sna hiniúchtaí freisin gur leanadh de PCCanna ina bhfuil an tsubstaint ghníomhach chéanna ar ina leith ba ghá údaruithe an Choimisiúin a tharraingt siar i mí Aibreáin 2013 a údarú ar an margadh i bPoblacht na Seice agus sa Rómáin (leathanach 7 de thuarascáil iniúchóireachta 2013 ar Phoblacht na Seice agus leathanach 7 de thuarascáil iniúchóireachta 2014 maidir leis an Rómáin).

[27] Féach fonóta 21 thuas.

[28] Rialachán (CE) Uimh. 178/2002 ó Pharlaimint na hEorpa agus ón gComhairle an 28 Eanáir 2002 lena leagtar síos prionsabail ghinearálta agus ceanglais ghinearálta dhlí an bhia, lena mbunaítear an tÚdarás Eorpach um Shábháilteacht Bia agus lena leagtar síos nósanna imeachta in ábhair a bhaineann le sábháilteacht bia, IO 2002 L 31, Ich. 1.